

Ongelijkbladig vederkruid

Myriophyllum heterophyllum

Laatste update: 8-2-2023

Ongelijkbladig vederkruid is een groenblijvende waterplant met veervormige bladeren in kransen. De bloeistengels steken 3 tot 15 cm boven het wateroppervlak uit en hebben schutbladen die getand zijn. Ongelijkbladig vederkruid bloeit zelden en wordt zonder bloemen waarschijnlijk vaak over het hoofd gezien omdat de plant sterk lijkt op andere vederkruiden. Bij *Myriophyllum*-soorten is het aantal bladen per bladkrans en de bladvorm nogal variabel waardoor de soorten vegetatief lastig zijn te onderscheiden. Een overzicht van de verschillen tussen de diverse soorten vindt u [hier](#).

Foto: Johan van Valkenburg (NVWA)

1. Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2023

Ongelijkbladig vederkruid heeft zich gevestigd in België, Duitsland, Frankrijk, Nederland, Oostenrijk, Spanje en Zwitserland. De verwachting is dat de plant zich kan vestigen in andere EU-landen met een gematigd klimaat, zoals Denemarken, Ierland, Italië, Polen, Portugal, Slowakije, Tsjechië en ook in het Verenigd Koninkrijk.

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

Ongelijkbladig vederkruid is zeer competitief en kan een zeer dichte vegetatie vormen waardoor inheemse ondergedoken waterplanten en ook inheemse vissen worden verdrongen. Ongelijkbladig vederkruid blijft in de meeste winters groen en heeft daardoor in het voorjaar een voorsprong op de meeste andere waterplanten. De plant heeft een negatieve impact op ecosystemen doordat licht wordt onderschept en doordat er veel voedingsstoffen in het water komen als de plant sterft. Dit kan leiden tot zuurstoftekort in het water.

Effect op ecosystemendiensten

Ongelijkbladig vederkruid kan een zeer dichte vegetatie vormen die de doorstroming van water ernstig belemmert waardoor de kans op overstroming toeneemt. Dichte vegetatie hindert recreatieactiviteiten zoals pleziervaart, zwemmen, duiken en sportvisserij.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van het ongelijkbladige vederkruid op de [Unielijst](#) van [EU-verordening 1143/2014](#).

2. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2023

Ongelijkbladig vederkruid komt met name op de zandgronden en in stedelijk gebied algemeen voor in Nederland.

Effecten

Zie onder '1. Aanwezigheid en effect in Europa'.

Een mogelijk positief effect is dat deze plant ook groeit in wateren waar voorheen geen waterplanten aanwezig waren.

3. Wet- en regelgeving

Ongelijkbladig vederkruid staat sinds augustus 2017 op de Unielijst van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)). Een soort die op de Unielijst staat mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheersen dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het houden van deze soorten in botanische collecties is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring. Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [RVO.nl](#).

4. Wat te doen?

Ongelijkbladig vederkruid werd vaak verkocht als zuurstofplant voor aquaria en vijvers, onder diverse namen. Deponeer overtollige planten van deze en andere soorten waterplanten altijd in de gft-container of op de composthoop in uw eigen tuin. Gooi waterplanten nooit in openbaar water, omdat de plant zich zal gaan verspreiden en schade veroorzaken.

Bij bestrijding moeten de planten zo volledig mogelijk verwijderd worden waarbij fragmentatie moet worden voorkomen. Het is essentieel dat ook het wortelstelsel verwijderd wordt. In de weken na de bestrijding moet het gebied herhaaldelijk gecontroleerd worden op achtergebleven planten. Deze kunnen dan handmatig worden verwijderd.

Meer informatie over deze en andere mogelijke managementmaatregelen staan in dit [rapport](#).

Meldingen van het ongelijkbladige vederkruid in de natuur kunnen worden doorgegeven via [waarneming.nl](#).

5. Meer informatie

Oorsprongsgebied

Ongelijkbladig vederkruid komt oorspronkelijk uit het zuidoosten van de Verenigde Staten.

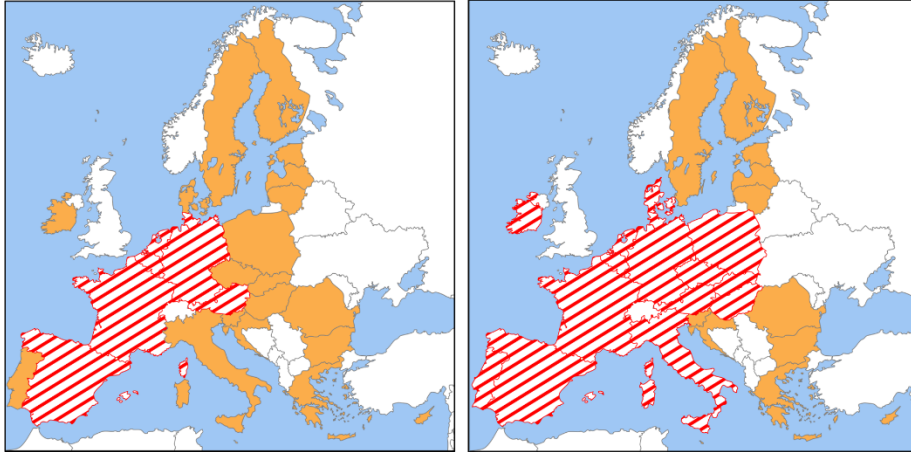
Habitat

Ongelijkbladig vederkruid groeit in allerlei stilstaande of zwak stromende, zoete wateren met een diepte tot maximaal ± 9,5 meter, zoals vijvers, meren, sloten en kanalen. De plant heeft een voorkeur voor heldere, enigszins zure wateren, maar kan in allerlei uiteenlopende matig voedselrijke tot voedselrijke wateren worden aangetroffen.

Introductieroute Europa

Ongelijkbladig vederkruid is door de handel in waterplanten in Europa gekomen als plant voor aquaria en vijvers. De plant is vaak per ongeluk ingevoerd omdat de soort verward werd met andere *Myriophyllum*-soorten.

Aanwezigheid in de EU

Links: Gevestigd in de EU in 2023 (rood gearceerde landen), rechts: mogelijke vestiging in de EU (rood gearceerde landen). In oranje zijn de overige EU-lidstaten aangegeven. Bron: CABI, 2023. [Myriophyllum heterophyllum](#)

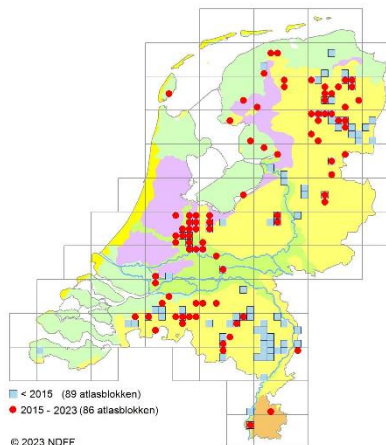
Introductieroute Nederland

Ongelijkbladig vederkruid werd veel toegepast als snelgroeende zuurstofplant voor vijvers. De plant is alleen onder andere namen (zoals *M. hippuroides*, *M. propinquum* en *M. scabratum*) ingevoerd.

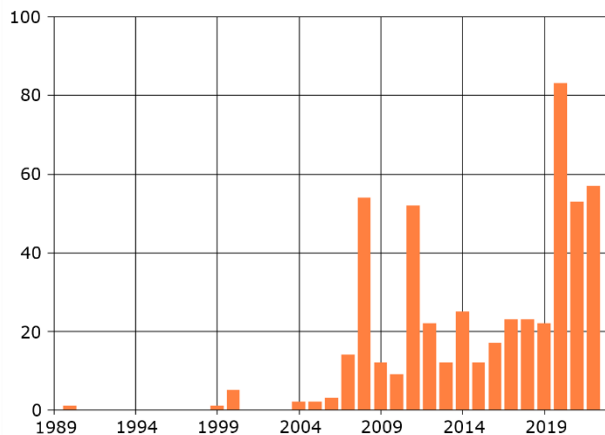
Aanwezigheid in Nederland

Stand van zaken in 2023: ongelijkbladig vederkruid komt vooral voor in het noordoosten, midden en zuiden van Nederland. Het aantal vindplaatsen neemt sterk toe.

Eerste waarneming in de Nederlandse natuur: 1999.

Verspreiding van ongelijkbladig vederkruid. Bron: [verspreidingsatlas.nl](#)

Aantal km-hokken waaruit het ongelijkbladige vederkruid in een jaar is gemeld. Niet gecorrigeerd voor waarnemersinspanning. Vooral verwilderde plantensoorten lijden hierdoor sterker toe te nemen dan in werkelijkheid het geval is. Bron: [verspreidingsatlas.nl](https://www.verspreidingsatlas.nl)

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Sinds de plant is opgenomen in bijlage 1 van het Convenant waterplanten, werd hij al niet meer verkocht in Nederland. Ongelijkbladig vederkruid heeft zich reeds gevestigd in Nederland. Ongelijkbladig vederkruid was vroeger een populaire zuurstofplant voor vijvers en komt in veel vijvers voor. Het uitzetten van overtollige planten in openbaar water zorgt voor introductie in gebieden waar de plant nog niet voorkwam. De soort is zeer competitief en kan zich door haar snelle groei snel uitbreiden. Verspreiding over grotere afstanden vindt plaats door stengelfragmenten die met water meedrijven. Uit een stengeldeel van 1 cm met een knoop kan al een nieuwe plant groeien. De plant is niet erg gevoelig voor uitdroging en kan daardoor meeliften met boten (in de schroef of in de ankerketting), hengelsportuitrusting en onderhoudsmachines. Na werkzaamheden kunnen wegdrijvende plantendelen voor verdere verspreiding zorgen. Verspreiding door zaad speelt geen rol van betekenis.

6. Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

Expertpanelbeoordeling 152 invasieve Exoten, 2015. NVWA. [Bijlage Datasupplement 6: Planten \(zoetwater\)](#)

7. Bronnen

- Beringen R. 2014. [Ongelijkbladig vederkruid, opmars naar het westen](#). Kijk op Exoten 2: 12-13.
- CABI, 2023. [Myriophyllum heterophyllum](#). In: Invasive Species Compendium. Wallingford, UK: CAB International. Bezocht op 8-2-2023.
- Nederlands Soortenregister. [Ongelijkbladig vederkruid](#). Bezocht op 8-2-2023.
- Newman J & M. Duenas, 2017. [Information on measures and related costs in relation to species included on the Union list: Myriophyllum heterophyllum](#). Technical note prepared by IUCN for the European Commission.
- Q-bank. [Myriophyllum heterophyllum](#). Bezocht op 8-2-2023.
- [Verspreidingsatlas.nl](#) Bezocht op 8-2-2023.